

Год. I.

Варна, Април 1931 год.

Мурз

Брой 10

МОРСКА МИСЪЛ

Месечно списание за морски спортъ и литература
Издава Морското Спортно Дружество „Корабъ“ — Варна
УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ

МОРСКА МИСТЪЛЪ

МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ ЗА МОРСКИ СПОРТЪ И ЛИТЕРАТУРА

ИЗДАВА МОРСКОТО СПОРТНО Д-ВО „КОРАБЪ“ — ВАРНА

Урежда редакционен комитетъ

Годишен абонаментъ 60 лева
За странство 100 лева
предплатени

Броя 5 лв.

Обявления и реклами по споразумение
Редакция и админ. ул. „Шипка“ 21

Капитанъ Шола.

Моряшка неволя

Капки капятъ отъ небето,
Дъждецъ ситенъ румоли,
Мене хладно е сърдцето
И съсъ болка то тупти. . .

Мракъ вковалъ е сводъ небесенъ
Тма затвора вечъ покри,
Тжжна, жална пѣй се пѣсенъ
Въ душа ми вѣчно що скърби. . .

Плачъ и вопли вечъ долитатъ
И свива се сърдцето клето
И мисли тжжни се приплитатъ,
А погледъ рей се въ ширинето.

Предъ желѣзната ржшетка
Смирено свежда се липа —
И часть отъ дивна морска гледка,
Що навяватъ ми тжга. . .

А тихо в'нощний часъ,
Когато всичко стихне и мълчи,
Извива славей кръшенъ гласъ
На затворскитъ липи. . .

Свива се сърдцето болно,
Устата тихичко шепти:
„Дали, о, нявга, ще да волно,
Литнатъ моитъ мечти?“

Погледа се носи меко,
По безкрайни ширини —
Тамъ, по родни край далеко,
Будятъ сладки се мечти. . .

Капки капятъ отъ небето,
Дъждецъ сладко румоли,
Мене хладно е сърдцето
И съ болка то тупти!

13. VI. 1926 г.

Г. В. Ешъ

История на Морския спортъ

II.

Великото преселение на народитъ, което положи началото на срѣднитъ вѣкове, нанесе най-силния ударъ на древнитъ цивилизовани народи. Древниятъ Римъ, владетелъ почти на цѣлиятъ тогавашенъ свѣтъ, даващъ, тъй да се каже, тонъ на цѣлото тогавашно общество, бѣ падналъ подъ напора на варваритъ, а съ него — и цѣлата древна култура. Новитъ господари, които сж се поселили върху развалинитъ на Римската империя, като: вандали, вестготи, лонгобарди и пр., въ началото, за тѣхъ, по отношение на спорта, неможе да се говори, но може съ увѣреностъ да се каже, че любителски плвателни сждове сж съществували. Достатъчно е да се припомни, че изкуството по мореплаването, сждено по историята, е било много добре познато въ тия народи, а, следователно, може би, е било и много силно развито у тѣхъ чувството на любовъ къмъ морето. Примѣри, които ни доказватъ, че тия народи сж познавали морето, има много. Вандалитъ сж отишли въ Африка, гдето сж основали

свое царство и дълги години сж всѣвали ужасъ по цѣлото Срѣдиземно-море съ своитъ морски разбойничества и грабежи, като не веднѣжъ сж завоювали не твърде близки за тѣхъ острови и крайбрежия, и даже не рѣдко сж свършвали морскитъ си походи до Пелопонезъ. На северъ, норманитъ, тия срѣдновѣковни морски вълци, моряци по призвание, сж устройвали голѣми морски походи, на които даже напоследъкъ се приписва и първото откритие на Америка. Това може да послужи за доказателство какъ тѣ сж обичали морето, а така сжщо и че сж умѣли да строятъ хубави и бързоходни кораби. Тѣзи, последнитъ, сж получили названието „Кораби на винкингитъ“, даже могатъ да се нарекатъ „яхти“ безъ страхъ, че може нѣщо да се преувеличи.

Свързани съ своето произхождение, най-вече поради любовта на тѣхнитъ господари къмъ морето — тѣ сж се издигнали предъ другитъ въ това време, главно, съ своитъ морски качества, съ които не рѣдко сж се отличавали съ разкошната изработка, каквото, на примѣръ, сж имали корабитъ.

на кралъ Олафа, Вилхелмъ-Завоевателя и др. Отъ само себе се явява повече отъ вѣроятнo предположението, че морскиятъ спортъ, като състезание съ бързоходни кораби и умението да се маневрира съ тѣхъ — е съществувало и въ тѣхъ. Това, което се отнася за отсъствието въ литературнитѣ източници, третиращи и напомнящи този въпросъ, то се обяснява много лесно. Най-силно развититѣ морски народи тогава сж били най-малко цивилизовани. Думата „бандаль“ и до днесъ служи, като синонимъ, на грубостъ и варварство.

И останалитѣ народи не се стояли по високо. Напримѣръ Карлъ Великий (742 — 842 год. преди Р. Хр.) Той се отличилъ въ своето време, като полководецъ и господарь, който е съумѣлъ да основе грамадна монархия, а едва въ зрѣлата си възраст се е научилъ да чете. Сжщиятъ заявилъ, че много по-лесно му е да управлява съ „мечъ, отколкото съ писмо“. Писмото се е пазило едва само въ манастиритѣ и нѣкои писатели, които сж владѣли мечтъ си по-добре, отколкото перото, и при тогавашното теологическо тежнение на литературата, сж считали за недостойно и даже невъзможно, да посвѣтятъ своитѣ впечатления въ описание на окръжаващитѣ го явления.

Тѣхното мнение сходя напълно съ историческитѣ сведения за съществуването на морскиятъ спортъ въ срѣднитѣ вѣкове и при това спортъ, съ който сж се занимавали напълно съзнателно, преследвайки опредѣлени цели, придавайки му сжщото значение, каквото му даваме днесъ и ний.

Говорейки така ние имаме предъ видъ Венеция, тая „царица на Адриатика“, както я назовава историята, която въ това отношение е много поучителна.

Малка въ териториялно отношение република, която лесно би могла да бжде задушена отъ своитѣ могъществени съседи, но, благодарение на мореходството си, тя е била не само центъръ на тогавашната всемирна търговия, но е и придобила голѣмо значение, като самостоятелно господарство, въ съюзъ, съ което сж били много по-голѣми и силни отъ нея държави. До колко венецианцитѣ сж съзнавали своето значение, като моряци, може да ни послужи и увѣри това, че въ Венеция е съществувалъ тѣй да се каже единъ особенъ морски култъ, изразенъ въ обряда „оброкъ“. Тоя обрядъ се е състоялъ въ това, че дождтъ на своята парадна яхта „Буцентавъръ“, съпроводенъ отъ масса

кораби се е отправялъ въ морето, кждето следъ известни церемонии е хвърлялъ въ водата прѣстенъ, чрезъ който се е обричалъ на морето.

Венецианското правителство отлично разбирало, че всичката сила на републиката ѝ се заключава въ морското ѝ могъщество. Като е съзнавало това, то съ всичкитѣ си сили се е старало да развие въ своитѣ граждани благородната любовъ къмъ морското дѣло.

Между другото ежегодно сж се устройвали надбѣгвания съ гребни лодки, съ така нареченитѣ „гондоли“, които и днесъ красятъ каналитѣ на Венеция.

Надбѣгванията сж се устройвали много тържествено. На тѣзи надбѣгвания непременно е присѣствувалъ дождтъ върху кораба, на който е свирила музика, а така сжщо сж присѣствували и всички знатни сановници. Състезаващитѣ се кораби стояли въ една линия и, по даденъ сигналъ, сж се впускали напредъ къмъ опредѣленото мѣсто, което е служило, като предѣлъ на състезанието. Победителя сж го посрещали съ възторжени викове, а самъ дождтъ е украсявалъ главата му съ лавровъ венецъ. Днитѣ на тия състезания сж били сжщински национални празници: цѣла Венеция е била на крака и се е отправяла къмъ корабитѣ за да присѣствуватъ на състезанията.

Кога точно сж почнали да се устройватъ тѣзи състезания — точни сведения нѣма, но има положителни указания, че е било още въ началото на XIII вѣкъ, т. е. въ времето, когато въ Русия сж били татаритѣ господари: тѣзи състезания сж били кръвъ и плътъ за венецианския животъ. Следователно, още тогава сж съзнавали, че морскиятъ спортъ е едно отъ най-главнитѣ средства за развитието на морското дѣло.

Много е вѣроятно, че въ другитѣ републики на Срѣдиземно-море, като, напримѣръ, въ Генуа, Амалфи и др. сж се устройвали състезания, съ кораби, предназначени специално за спортъ, който се срещалъ и тамъ.

Нѣмайки повече точни сведения, можемъ да се ограничимъ и съ тѣзи неголѣми указания за съществуването и състоянието на водниятъ спортъ въ срѣднитѣ вѣкове, и да се върнемъ именно къмъ тѣзи времена, когато спортътъ, а именно вѣтроходния, — е добилъ самостоятелно значение и въ неговото развитие се е явила възможността да го прослѣдимъ крачка по крачка.

Превелъ отъ руски: Дим. Динковъ.

П. А. Шишковъ

Забравената поща

разказъ

Клиперътъ *Бориславъ* леко и грациозно се хлъзгаше южно отъ Тенедосъ върху тихитѣ води на Архипелага съ направление къмъ протока Доро.

Вториятъ помощникъ-капитанъ Рибаровъ нервно крачеше напредъ-назадъ по мостътъ, свиваше устни, спирваше се за моментъ, тропваше съ кракъ и пакъ продължаваше нервниятъ си размахъ отъ бортъ на бортъ. Той се чувствуваше, като уловена птичка въ кафезъ, а очитѣ му бѣха съсредоточени негде въ собственния му умъ, отгдето той дирѣше да намѣри нѣкой изходенъ пътъ. Въпрѣки красивата гледка на юнското море и небе,

потънали въ кристална свѣтлина и тишина — въ Рибаровата душа кипѣше буря. Буря, която се надигна едва предъ половина часъ, когато, тръгвайки за да постѣпи на вахта, той хлътна въ пощенската кабина, гдето изведнѣжъ приблѣднѣ и олекна, като перце . . .

Снощи на тръгване отъ Цариградъ Рибаровъ прие отъ австро-унгарското пощенско писалище единъ човалъ съ кореспонденция за Чанакъ-Кале. Както всѣкога, тѣй и снощи той се разписа, повърна разписката на чиновникътъ на австро-унгарската поща и заключи човалътъ въ пощенската

кабина. А тази сутринъ, следъ като хвърлиха котва въ Дарданелитъ предъ Чанакъ-Кале, въ залисията си по приемането и сдаването на стоката, като никога — точно, като никога — той забрави да предаде пощенския човалъ въ лодката на параходния агентъ. И сега цѣлата кореспонденция, отъ обикновени и препоръчени писма, отъ парични групове и ценни пратки — по негова вина лежеше въ човалтъ, вмѣсто въ този моментъ да бжджтъ изржцетъ на пощенскитъ раздавачи за разнасяне.

Бориславъ цепѣше на югъ съ мѣстоназначение — Пирей, гдето щѣше да бжде утре сутринъта.

Тамъ щѣха да престоятъ две денонощия и половина, а следъ това едва следъ други десетъ денонощия пакъ щѣха да бжджтъ въ Чанакъ-Кале въ обратния си пътъ за на северъ... А човалтъ съ кореспонденцията до тогава трѣбваше да почива въ пощенската cabina на Бориславъ, ако не се намѣрѣше начинъ да се изпрати въ Дарданелитъ.

Рибаровъ крачеше, удряше съ петитъ си по пода, машинално надничаше надъ компасътъ и отъ прекомѣрното тягостно напрежение — той чувствуваше главата си, като паренъ котелъ подъ прѣсване. Мислено той изричаше осждителни епитети къмъ себе си, но това ни най-малко не намаляваше болката въ черепа му до слѣпитъ очи:

— Другъ пътъ, хмъ... другъ пътъ — най-напредъ пощата! — ржмжеше си той подъ носътъ. — Какъ забравихъ, какъ така забравихъ! — и машинално той удряше петитъ си съ ускорени крачки напредъ-назадъ. — Хората очакватъ писма, документи, пари, коносаменти — и всичко това сега лежи въ кораба по моя вина, по моя...

— Данъ-данъ, данъ-данъ, дан-данъ, данъ-данъ! — прозвѣнтъ обѣдъ.

Той предаде вахтата си на старшия-помощникъ Орловъ и слѣзе въ офицерската трапезария, гдето току-що бѣ седналъ старшия-механикъ Бояджиевъ.

Бояджиевъ направи едно темане къмъ Рибарова, хвана шийката на едно красиво шишенце съ мастика, и налѣ две чашки:

— Хайде, капитане, — покани той Рибарова, — да си глътнемъ по едно за апетитъ, а?... Какво си тѣй посърналъ? — вгледа се той въ събеседника си.

— Беда! Голѣма беда, брате... Цѣлото Бѣло-море не може ме опра...

— Беда?

— Много голѣма! Отъ нея и апетитъ нѣмамъ: забравихъ въ Чанакъ-Кале да предамъ единственния пощенски човалъ, който ми предадохъ въ Цариградъ...

Бояджиевъ разтвори очи:

— Нима?... Вѣрно, че е беда! — съгласи се Бояджиевъ угрижено. — Хмъ... трѣбва да се помжчимъ да управимъ тази работа... Утре сутринъта или вечеръта все ще се намѣри нѣкой параходъ, който трѣгва отъ Пирей за Дарданелитъ...

— Има! Утре вечеръта трѣгва австро-унгарски параходъ...

— На него ще предадешъ човалтъ и — свършена работа! Едно денонощие закжснение не е голѣмо нѣщо... Тѣй! На първиятъ параходъ за Чанакъ-Кале ще предадешъ човалтъ — и толкозъ!... Хайде, наздраве! — дигна Бояджиевъ пакъ чашката си.

Рибаровъ неохотно дигна чашката си, вѣло я

чукна, допрѣ я до устнитъ си и почти безъ охота я излѣ въ устата си... Хапна десетина залъци и съ невесело лице се оттегли въ кабината си да спи.

Дълго той се въртѣ на лѣво и дѣсно въ леглото си и, въпрѣки, че стискаше очитъ си, не му се удаде да заспи презъ цѣлото четире-часово време, равно на подвахтата му. Мисълта за опущението му бѣ прекомѣрно-будна и тя не му даде да си отпочине.

Въ четире часа, като смѣняваше Орлова, той повѣри и нему за опущението.

Следъ половинъ часъ той докладваше за същото и на командира си Томовъ...

Спокойното лице на Томова изведнѣжъ се измѣни:

— Момчешка работа! — нервно откжсна той къмъ Рибарова и нервно се заразхождѣ напредъ-назадъ. — Другъ пътъ — най-напредъ ще предавате пощата! Първо — пощата! — и ускорено припна той съ ржце отзадъ.

Красивиятъ островъ Мителинъ — на около десетина мили въ лѣво и подъ траверсътъ — постепенно открояваше своитъ красоти, забулени въ синевина, облачета, отражения и бавно-бавно се отмѣстятъ все по-назадъ и по-назадъ, падайки все въ по-плътна забуленность... Бориславъ цепѣше и отхвърляше красиви бѣло-снѣжни тантелени губери подъ носътъ си, насоченъ въ далечната точка, която на морската карта бѣ отбелѣзана съ името — протока Доро...

Отвѣтъ бѣ красота, хармония на шарки, на тишина и свѣтлина, а тукъ, вътре въ кораба, точно въ неговия центъръ — върху мостътъ — буря бѣ закипѣла и въ сърдцето на командира:

— Чисто момчешка работа!.. Та какъ така да ви изкочи изъ умътъ тази работа? Да имаше поне нѣкои госпожици въ кораба, та да се захласнете въ тѣхъ, а то... имаме само две стари каджни и единъ ходжа...

— Не наливайте масло въ огъня, г. команданте! — прекжсна го Рибаровъ. — Ако вий единѣжъ се тревожите за това, азъ два пъти се тревожа. На обѣдъ не се хранихъ, а и презъ цѣлата си подвахта не заспахъ. Тукъ, подъ лъжичката, ме е стегнало нѣщо, та не ми дава мира. И вий сега отгоре на това...

Лицето на командира се смегчи:

— Станалото — станало! — прекжсна го Томовъ. — А сега да видимъ какво трѣбва да се направи!

— Азъ мисля — утре съ параходътъ отъ австрийския Ллойдъ да изпратимъ човалтъ...

— Съ австрийския Ллойдъ? — крѣсна Томовъ. — Не може! Какво ще си помислятъ австрийцитъ за насъ и какво мнение ще иматъ следъ това за нашитъ параходи? Забра-ве-на поща! Компрометиране ли искате?.. Не може!

— Тогава да го опаковаме въ нашъ човалъ и съ нашъ печатъ да имъ го предадемъ, като наша пратка?

— Въ нашъ човалъ? И да се предаде напредъ въ ржцетъ на нашия агентъ?... Това по може да стане. Може да стане... Ще си помислимъ, докато стигнемъ, — поуспокои се Томовъ и замедли крачкитъ си, даже се и поуспихна малко. — Тази идея е добра. Съ нашъ печатъ! Но другъ пътъ... и Томовъ отправи бинокълътъ си въ страни, върху единъ празенъ английски товаренъ параходъ, чийто винтъ наполовина работѣше извѣтъ водата.

— Г. команданте, — мина и друга мисъл въ главата на Рибаровъ, — да можемъ да срещнемъ нѣкой нашъ или нѣкой познатъ параходъ, да го спремъ и да му предадемъ човалтъ?

— За нашъ, за дружественъ параходъ и дума не може да става! Смѣтката ни е ясна: петъ корита имаме: дветъ сж въ Черното-море, едното — е негде къмъ Англия или е пъкъ отъ Англия за насамъ, четвъртото завчера замина за Александрия а петото сме ний . . . Помощъ отъ тѣхъ — никаква! Единственното е — както казвате — утре съ австро-унгарския . . . и разговора имъ пакъ се понесе все по човалтъ.

И, въпрѣки утешенията, които си дадохъ и въпрѣки изчерпателнитѣ решения за предаването на човалтъ утре въ австро-унгарския параходъ, и двамата останаха недоволни, останаха съ нѣщо свито въ сърдцата си. И отъ ядъ Томовъ се напи, а Рибаровъ нито пи, нито яде на вечеря . . . Нѣщо, като кълбо, точно, като твърдъ предметъ, се бѣше свило подъ лъжичката на Рибаровъ. Хиляди заклинания той си даваше — другъ пътъ да бже точенъ и преточенъ съ пощата . . .

Надвечерния вуалъ на месецъ юний се слугаше върху Архипелага . . . Татъкъ на западъ, въ забуленността на атмосферата прозираше островъ — Скиросъ съ своитѣ леко обаягени отъ пурпуръ върхове, на юго-изтокъ тъмнѣха силуетитѣ на грамадниятъ Хиосъ и малкиятъ Псара, който като чели бѣше лепнатъ върху тъмно-синкавиятъ фонъ на Хиоса. . . Отпредъ — идеално гладко море, изпъстрено съ вѣчно-непрестаннитѣ си мачти, димови обелиски, платна, по-ясни или по-мъгливи контури, върху които настойчиво свѣтлинитѣ усилваха блѣсъка си . . . А далече отпреде, задъ и подъ хоризонтовата линия, бѣше Доро, къмъ който бѣгаше *Бориславъ*, съ около деветъ и половина мили на часъ.

Следъ малко обиспаното съ звезди небе се сложи, като похлупакъ, върху морето и всичкитѣ силуети на близкитѣ или по-далечни острови се погълнаха отъ тъмнината. Отпредъ и отзадъ предъ погледа на Рибарова бѣ само единъ кржгъ, една голѣма окръжност, въ която се оглеждаха звездитѣ до безкрайностъ въ дълбочината; ширѣше се една окръжна площъ, въ която се движеха свѣтливи точки на бѣли, зелени и червени свѣтлини, които отминаваха отъ дѣсно или отъ лѣво.

А Рибаровъ съ бинокълъ въ ржка, крачеше по мостътъ, вглеждаше се напредъ, даваше пътъ на срещнатитѣ кораби и, съ загвоздената въ главата му мисълъ, непреставаше да си мърмори, като хипнотизиранъ вече:

— Какъ така забравихъ този пусти човалъ! Какъ така . . .

. . . И неусетно протече вахтата му до полунощъ. Дойде Орловъ, Рибаровъ му отчете компасното поддѣление на курсътъ къмъ Доро и стана смѣната на дежурството.

Следъ по-малко отъ четвъртъ часъ следъ това, Рибаровъ почиваше въ обятията на сънътъ, който сега се показва много благосклоненъ къмъ него. Следъ двадесетъ и четири-часовата безсъница, която прекара той, сънътъ му дойде точно, както на онѣзи кукли, които си затварятъ очитѣ, щомъ ги поставятъ въ хоризонтално положение.

. . . И преди да бже си отспалъ, преди да же да бже изкаралъ под-вахтеното си време — единъ нервенъ и наложителенъ тропотъ върху вратичката на кабината му се строполи, като бомба, върху неговия сънъ.

— Станете веднага, г. капитанъ! — викна настоятелно гласътъ отвънъ. — Елате веднага при командантътъ!

— Сега! — отсѣче Рибаровъ, скочи отъ леглото си и, понеже зарята вече влизаше въ кабината му, той не запали електрическото освѣтление. — Сега! — крѣсна той повторно и погледна часътъ, който показваше четири безъ двадесетъ минути.

Въ една минута той бѣше готовъ и натисна дръжката за да отвори вратичката си. . .

— Дууууу. . . — зарева изведнѣжъ сирената на *Бориславъ*.

Рибаровъ се спрѣ за моментъ, дигна раменетъ:

— Поздравъ ли? . . . И кому ли? — и той излѣзе изъ кабината си, хласна вратичката и въ следующата друга минута той бързаше презъ коридорътъ, презъ едната стълба, презъ спардекътъ, презъ мостовата стълба — и точно въ четири безъ осемнадесетъ минути той застана предъ командирътъ си, който весело му посочи парахода, когото той поздравляваше съ сирената си съ трикратно изсвирване:

— Нашиятъ — *Варна*! Неочакванна среща! — кжсо рече Томовъ, неизпускайки вжженцето на сирената изъ ржцетъ си.

— *Варна*?.. Човалтъ? — и Рибаровъ грабна бинокълътъ отъ кутията и го прилепи на очитѣ си.

Парахода *Варна* бѣше на около половина мила отпреде и малко въ лѣво. Рибаровъ сияеше. Томовъ продрънча по телеграфътъ и спрѣ машината. Свирна съ пищалката си. Въ моментътъ се яви дежурниятъ морякъ подъ мостътъ.

— Викнете корабникътъ! Пригответе лодката за спущане! — отрѣза къмъ морякътъ и се обърна къмъ Рибарова: — Капитанъ Рибаровъ, донесете рупорътъ за да съобщимъ на *Варна* да спре за да му предадемъ човалтъ!

Рибаровъ, като навита пружина, подскочи.

Варна — натоваренъ до последната си ватерлиния — под-идвайки съ намаленъ ходъ, отвърщаше съ сирената си на поздрава на *Борислава* и вдигаше кърмовото си знаме..

И, щомъ спрѣ басовиятъ тънтежъ на сирената на *Варна*, Томовъ се надвеси на лѣвиятъ бортъ и зарева презъ рупорътъ:

— *Варна* . . . *Варна*!.. Спрете за петъ минути за да ви предадемъ важенъ пакетъ за Дарданелитѣ!

Дочу се издрънчаването на телеграфа въ *Варна*, чийто винтъ веднага спрѣ.

— За кжде отивате? — продължи Томовъ презъ рупора.

— Отъ Бари-докъ за Галацъ!..

И, докато Томовъ водѣше разговоръ съ *Варна*, шкифоветѣ на лодочнитѣ шлюпбалки сцѣгъркахъ и спущаха лодката на вода.

Рибаровъ се яви съ пощенския човалъ въ ржка, прехвърли кракъ презъ щормъ-стълбата и въ нѣколко секунди слѣзе въ лодката, въ която го чакаха двама гребци. Щомъ седна въ лодката, той хвана румпелътъ и рѣзко отсѣче:

— Дветѣ напредъ — гребй! — и лодката бързо зашлепѣ къмъ *Варна*, чийто командиръ, набързо събуденъ, весело разговаряше съ Томова, който отъ своя страна набързо му казваше нѣкои новини отъ Черноморския край. . .

Двата кораби правѣха малки циркулации отъ инерциитѣ си въ очакване лодката, която носѣше човалтъ.. Рибаровъ, превеселъ и предоволенъ отъ неочакванното разрешение на мжчителния въпросъ

— сияеше и отсече към двамата си гребци:

— Щомъ се върнемъ — отъ мене на двама ви — по единъ вермутъ!

Гребците налягаха на греблата и въ три минути пристанаха на бортьтъ на *Варна*, отъ който хвърлиха вжже на Рибаровъ.

Гребците дигнаха греблата и ги сложиха въ лодката, единия отъ тяхъ се хвана съ кука въ бортьтъ, а другия подаде вжжето на Рибаровъ. . . . А Рибаровъ, като да бѣ спечелилъ сто хиляди лева, радостно обви шийката на човальтъ съ вибличенъ вжзелъ съ подаденото вжже и крѣсна съ гласътъ на човѣкъ, отъ чийто грѣбъ се стоварва сто килограма тежестъ:

— Вѣра!

Въ три секунди човальтъ отлеги нагоре и тупна върху палубата.

— Капитанъ Едровъ, — обърна се Рибаровъ къмъ вахтениятъ помощникъ, — моля предайте човальтъ въ ржцетъ на нашия агентъ въ Чанакъ-Кале и вземете разписка! Голѣмо опущение направихъ съ този човальтъ. . . . Благодаря за услугата! . . . На добъръ часъ! — размърда той фуражката си, а гребецътъ съ куката натисна о бортьтъ и отблѣсна.

Варна даде пълень преденъ ходъ, замахаха се каскети и фуражки, крѣсътъ отъ двата кораби усилиха своятъ бъртвежъ, а рупоритъ си размѣниха пожелание за добро пжтуване. . . .

Следъ други петъ минути *Варна*, на разстояние повече отъ мильа, цепѣше на северъ, а *Бориславъ*, като дигна лодката си — насочи своятъ носъ южно отъ островъ Макронизи. . . .

Рибаровъ изпълняваше вахтата си отъ четири до осемъ. . . . Отсреща се рисувахе островчето Гайдари по-оттатъка — полуостровътъ Метана и островъ Егина, забулени въ сутришната дрезгавина, татъкъ — задъ кърмата и задъ островъ Зеа — слънцето отдавна бѣ изкочило надъ хоризонтътъ, а Рибаровъ, съ сърдце, готово да обгърне цѣлия свѣтъ — бавно-бавно се разхождаше напредъ-назадъ, леко стѣпваше на прѣсти, усмихваше се на нѣщо въ собствената си душа, потананикваше си една пѣсенчица и отъ време на време си промърморваше:

— Първо—пощата! Това нека да ми бжде една хубава обица на ухото!

А въ осемъ часа, като влѣзе въ офицерската трапезария, гдето пакъ завари старшиятъ механикъ, той весело му изви едно темане и рече:

— Вчера не искахъ коняче да глътна, а сега съмъ готовъ всичко да изгълтамъ! . . . Камариеръ, донеси бутилка вермутъ отъ кабината ми! — даде Рибаровъ заповѣдта си.

Следъ малко като се чукаха двамата, Бояджиевъ дигна чашата и рече.

— Да живѣе забравениятъ човальтъ?

— Нѣ човальтъ, — крѣсна Рибаровъ, като ужилень, — а срещата ни съ *Варна*!

Двамата весело се размѣха и се надвесиха надъ закуската си, която изобилно заполиваха съ вермутъ. . . .

Бориславъ весело цепѣше къмъ Пирей.

София, 31-ий октомври 1930 г.

Запишете се за II-ата годишнина на „Морска мисъл“!

Водолѣчение

Вториятъ лѣчебенъ факторъ сж морскитѣ бани. Доколко водолѣчението е много важно и необходимо при морелѣчението, проличава отъ факта, че кжпанията сж се смѣтали като единичния лѣчебенъ факторъ. И пребиваването на морския брѣгъ безъ кжпане не се е смѣтало за морелѣчение. Както по-горе поменахъ, днесъ разбиранията сж малко по други. Но все пакъ разбиранията си оставатъ нераздѣлна частъ отъ цѣлото.

Где се крие тайната на това благотворно действие на морскитѣ кжпания? Безспорно условията и тукъ ще бждѣтъ сжщо така сложни, както при слънцелѣчението; и тукъ ще се касае до съвокупностъ отъ фактори, а именно водата действа *физически, механически и химически*.

Химическото ѣ действие съ дължи на богатството ѣ на разни химически съединения предимно соли. Така напримѣръ въ 1 литъръ вода има 17 грама такива соли. 8% отъ всичкитѣ е готварска солъ. Въ по-малко количество съдържа и сѣра, магнези, поташъ, бромъ, силици, вжглеродъ, азотъ, йодъ, желѣзо, фосфоръ, флуоръ, арсеникъ, медъ, сребро и много други. Освенъ всичкитѣ тѣзи, морската вода съдържа и разни органически вещества отъ животински и разстителенъ произходъ. Както е известно, морето се обитава отъ разни гжбички, инфузории, медузи и др. Тази богата флора има сжщо така голѣмъ дѣлъ въ чудотворенето.

Но морската вода е и много прозрачна. Благодарение на това ѣ свойство слънчевитѣ лжчи проникватъ на една значителна дълбочина отъ 600—700 метра. А това е много важно.

Не отъ по-малко значение е и температурата. Всепознато е, че колкото отиваме по-дълбоко, толкова температурата е по-непромѣнлива. На една дълбочина отъ около 3,500 фута тя е постоянно 4° С. Напротивъ горнитѣ морски пластове иматъ една промѣнлива температура, която е въ пълна зависимостъ отъ атмосферната такава. Ако вѣтърътъ дука отъ морето къмъ сушата, Т° на водата е винаги по-топла и обратно при вѣтъръ отъ сушата — по-студена.

И отъ голѣмо значение е при каква температура се правятъ банитѣ. Колкото водата е по-студена, толкова нейното действие е по-силно. Но много студената вода е, разбира се, вредна.

Постоянното движение на водата е не отъ по-малко значение. Защото удрянето на вълнитѣ сж отлични масажи.

И така, намиращитѣ се въ водата соли, ниската Т° и постояннитѣ вълни на водата криватъ въ себе си съвокупно всичката онази тайна, която прави чудеса.

Солитѣ се наслаговатъ въ кожнитѣ пори и я дразнятъ. Това дразнение трае и следъ банята, тѣй като частици отъ солитѣ, загнѣздени въ поритѣ продължаватъ своето действие. Ниската температура на водата огнема частъ отъ телесната и подтиква къмъ нова работа.

Вълнитѣ, действайки като масажи дразнятъ кожата и предизвикватъ мускулни контракции. Всичкитѣ съвокупно предизвикватъ хиперемия на кожата и „по закона на рефлексъ“ действа благотворно и върху вжтрешнитѣ органи.

Обикновено, при правенето на слънчевитѣ бани се правятъ и водни такива. Водата съ своята ниска температура, своитѣ вълни и разтворени въ

нея соли, дава сжити резултати, само че много по-силно. Но тя може също така да стане и много вредна вмѣсто много полезна.

Ако тя е много студена, влѣземъ изведнѣжъ загорещени и стоимъ вжтре дълго време, ний ще имаме следния резултатъ:

При внезапното въздействие на много студена вода кръвоноснитѣ сждове на кожата се свиватъ. Кръвта нахлува отъ всички периферни части на тѣлото къмъ вжтрешността. Този приливъ въ кръвъ може да овреди нѣкои отъ вжтрешнитѣ органи. Особено сж застрашени мозъкътъ и кръвообращението. Анемизиранигѣ периферни части изстиватъ. Настѣпването на реакцията става невъзможна. Студената вода отнема голѣмо количество топлина отъ тѣлото, което е принудено да изразходва много енергия за нейното набавяне. Сжщото изстудяване става и при продължително стоене въ водата.

Ако, обаче, ние намокримъ първо ржцетѣ, после краката, гърдитѣ, врата и така последователно, докато цѣлото тѣло се потопи, тогава всички вреди се избѣгватъ, настѣпва силна и пълна реакция. Кожата се зачервява и ние изпитваме едно приятно чувство. И тъкмо сега, когато реакцията е най-силна и ние имаме най-добро самочувствие, трѣбва да напуснемъ водата, да се изсушиме, облѣчемъ и се погрижимъ за достатъчно движение.

За още по-добро уяснение нека бжде споменато и следното: при влизането ни въ водата, ние изпитваме така нареченитѣ „първи трѣпки“. Следъ малко имаме едно приятно усещане, следъ което настѣпватъ наново трѣпки, които наричаме „втори трѣпки“.

Правилното е, ако ние не дочакваме „вторитѣ трѣпки“ и излѣземъ преди тѣхното настѣпване. Всичко това е придружено отъ едно движение на кръвта къмъ периферията и обратно къмъ вжтрешността. Кръвообръщението се облекчава и обмѣната на веществата ускорява.

Какъ да правя студенитѣ морски бани

Едно приемливо предложение за правене на студенитѣ морски бани е освенъ гореказаното и следното:

Обикновено 2 — 3 дни следъ пристигането се почватъ банитѣ, за да се избѣгне рѣзката промѣна. Ако температурата на водата е подъ 15°, позволено е само газене и измиване на ржцетѣ, може и лицето. При температура отъ 15—20° може да стане изкѣпването съ 3 мин. плаване. Ако T° е 20—24° кѣпането се продължава до 5 минути. А надъ 24° стига до 10—15 мин. Винаги предпазливо и напускане преди „втори трѣпки“. Не бива следъ изкѣпването да се излагаме повторно на слънцето. Трѣбва следъ банята веднага да излѣземъ да се изсушимъ, облѣчемъ и свършимъ за него день. Изсушаването може да стане съ избѣрсване или излагане на въздуха. Въ втория случай, въ поритѣ оставатъ повече соли и действуватъ по-силно. Изплакването на тѣлото следъ морската баня, може да стане, ако не държимъ на особено интензивно действие на солитѣ.

Топли морски бани

Всѣкому е известна ползата отъ топлигѣ морски бани. Мнозина сж намѣрили лѣкъ въ тѣхъ, но

не малко сж и онѣзи, които сж си увредили. Необходимо условие за полза отъ тѣхъ е предварително лѣкарски прегледъ и липса на контраиндикации. Това обаче малцина знаятъ и ценятъ. За примѣръ, нека ви служи следната случка: миналото лѣто идва една стара селянка при мене и пита дали може да прави топли морски бани. Като дежуренъ лѣкаръ на банитѣ, констатирахъ, че тя страда отъ порокъ въ сърдцето. Посѣветвахъ я да не прави, защото има опасностъ отъ сърдеченъ ударъ. Не ме послуша. Два дни следъ това бивамъ повикванъ за спасяването на нѣкаква „давяща се въ ваната“. Отивамъ и намирамъ сжщата тази бабичка мъртва. Оказа се, че вследствие на горещата морска баня, последвало е безсъзнание и една комбинация отъ спиране на сърцето и удавяне е причинило смъртта. При опитъ можахме да искараме доста вода, но да повърнемъ живота ѝ не ни се отдаде. Следъ тази случка не се пущаха на топли бани никой безъ бележка отъ лѣкаря.

Нека служи за примѣръ. Показанията за морскитѣ топли бани сж строго опредѣлени. Въ всѣки другъ случай тѣ могатъ да ни нанесатъ непоправими вреди. Подаващи се на лѣчения сж разнитѣ ревматизмални заболявания, рахитиса и редица гинекологически заболявания у женитѣ.

Сжщо така важно е и температурата. Много горещата вода не е за препорѣчване, а недостатъчно топлата не действува ефикасно.

Ето защо за всѣки случай по отдѣлно лѣкаря трѣбва да опредѣли T° .

Какъ да правя топлигѣ морски бани

Следъ като се посѣветвахме съ банския лѣкаръ и ни се разрешиха бани, започваме правенето имъ. Преди всичко, необходимо е да се направи една очистителна топла баня въ сладка вода. Тя изчиства кожата, освобождава поритѣ и прави действието на лѣчебнитѣ топли бани ефикасно. Влиза се при по низка T° и постепенно се затопля, докато се дойде до препорѣчаната отъ лѣкаря температура. Банята трае отъ 10—15 до 20 минути. Споредъ температурата на водата и случая на заболяването. Абсолютно необходимо е следъ банята да се лежи най-малко половинъ часъ. Презъ това време потенето престава и излизането е позволено.

Стомахътъ не бива да бжде нито претоваренъ, нито пъкъ съвсемъ празенъ.

Има случай при нужда и противопоказания, да се правятъ локални топли бани. Какъ ставатъ тѣ, ще научите отъ банския лѣкаръ. По липса на мѣсто ми е невъзможно да се спирамъ подробно.

Запомнете, че позволено е да се правятъ само една баня дневно. При достатъчно време на разположение, още по-хубаво е тѣ да ставатъ презъ день. Прекратяване на реакцията отъ първата баня и отпочиването на организма въ втория случай сж отъ значение.

Паоло Мантегацца

Морето

Единъ день, когато духаше северо-западния вѣтръ, нареченъ *мистралъ*, чичо Бачича покани Хенриха да се поразходятъ съ лодка изъ залива.

„Ела внуче, да видишъ, какъ дѣдо ти, въпрѣ-

ки седемдесетѣхъ си години, може още да управлява лодката си въ такъвъ вѣтъръ, като днескашния. Да свикнешъ и да не се плашишъ, ако нѣкоя по-силничка вълна те поизмокри и буртика на лодката почне да се плъзга наравно съ нея“.

Действително *мистралътъ* бѣше доста силенъ, но стария капитанъ, съ едната си ржка на кормилото, а съ другата — на шкотътъ, управляваше лодката така, че тя отиваше почти срещу вѣтъра. Той изказваше своето задоволство и възхищение, когато съ бързо движение на кормилото и платното сполучваше да направи обръщане и промѣняше посоката и:

— Трѣбва да знаешъ, Хенрихъ, че когато съмъ на море при такъвъ вѣтъръ, който ме милва, развѣва косата ми и свири въ ушитѣ ми, азъ се осещама подмладенъ. Искан ми се тогава да запѣя нѣкоя отъ ония пѣсни, които съмъ пѣлъ на младини. Ахъ! Ако всички обичаха морето, като менъ... както азъ го обичамъ — ние бихме станали великѣ народъ! . . . Вижъ англичанитѣ, тѣ държатъ първенството на море, защото обичатъ до обожаване своя океанъ. Ако се раждатъ бедни — ставатъ моряци и тръгватъ да търсятъ щастieto си . . . ако пъкъ сж се родили богати — разхождатъ се съ своитѣ яхти и пращатъ грамаднитѣ си параходи за търговия по цѣлия свѣтъ . . .

„Азъ не съмъ поетъ и не знамъ какъ да изразя възхищението си, когато, отъ палубата на нѣкой корабъ, гледамъ това безкрайно лазурно поле, което всѣкога съмъ го намиралъ тъй хубаво, както и тогава, когато бѣхъ на двадесетъ години . . . Ще ти кажа нѣщо повече: то за мене днесъ, когато съмъ старъ вече, е много по-хубаво и по-привлекателно, защото ми се струва, че не съмъ му се нагледалъ достатъчно. И, колкото пжти го погледна, азъ откривамъ въ него все по-нови и все по-привлекателни хубости и очарования!“ . . .

„Азъ мога по цѣли часове да стоя и да съзерцавамъ тази синя и безкрайна водна повърхностъ, която ми напомня толкова нѣща! . . . Тѣ не сж весели, но сж отъ голѣмо значение. Така, напримеръ, ако съмъ бивалъ сърдитъ на хората, и ако съмъ ги намиралъ дребнави, подли и неблагоприятни — гледайки морето тъй чисто и величествено — тѣхнитѣ дребнавости ми сж се стрували смѣшни и моята ненавистъ къмъ хората, се е преобрѣщала въ снисхождение. Ако живота ми се е струвалъ много беденъ въ сравнение съ желанията и стремленията ми — всичко това се е разпливявало, като мъгла, предъ слънчевитѣ лжчи, само отъ гледката на този необятенъ хоризонтъ. Ако хорската несправедливостъ ме е раздразнявала; ако съмъ бивалъ ядосанъ отъ онова, което хората правятъ само за себе си — единъ само погледъ къмъ морето е бивалъ достатъченъ, за да ме накара да дишамъ свободно. Поне тука нѣма нищо, което да ми попрѣчи да дишамъ спокойно! Морето е за всички . . . За всички ония, които иматъ смѣлостъ да се спуснатъ въ него отъ единия — чакъ до другия му край!“

„Знай още, че нашето бждже е на морето! Не зная какво ще направишъ ти, когато дойде време да си избирашъ професия, затова запомни добре: на суша или на море, съ перо или съ слово, ти трѣбва да работишъ така, че нашия търговски флотъ да може да се издигне и да заеме заслуженото си мѣсто!“

„Говоря ти за търговския ни флотъ, защото повече отъ половинъ вѣкъ съмъ живѣлъ съ него

и още за това, защото той е останалъ забравенъ отъ нашитѣ държавници!“ . . .

Докато чичо Бачича, опияненъ, пѣше хвалебенъ химнъ на морето, вѣтъра почти наведнѣжъ утихна и лодката спрѣ на пристана.

Стария капитанъ сочеше съ ржка на Хенриха: крепоститѣ, вилитѣ и разпрѣснатитѣ селца въ политѣ на планината.

Превелъ отъ италиански:
К-нъ В. Каракостовъ

Навигация

I-а ЛЕКЦИЯ

§ 1. — Науката за навигацията ни учи какъ да прекарваме корабитѣ отъ една точка на земното кълбо до друга — по най-кжсото разстояние, като избѣгваме всичкитѣ опасни мѣста за кораба ни, като: плитковини, рифове, скали, противни течения, противни вѣтрове и пр. — Навигация или мореплаване — значи — преминаване на моретата. Навигацията се раздѣля на три отдѣла:

а — лоция

б — навигация

в — морска астрономия.

Лоцията, като показва разнитѣ морски течения и вѣтрове покрай брѣговетѣ съ тѣхнитѣ направления и като показва отличителнитѣ предмети по брѣговетѣ: фарове, кули, църкви, брѣговѣ отличителни черти, разнитѣ фарватери покрай морскитѣ брѣгове или въ рѣкитѣ, съ тѣхнитѣ дълбочини и особености — учи мореплавателя: лоцманътъ, пилотътъ — да управлява кораба изключително само по тѣзи данни, безъ да води изчисления или пъкъ да си служи съ нѣкакви инструменти.

Но щомъ кораба излѣзе въ открито море и изгуби брѣговетѣ, въ помощъ на мореплавателя — иде вториятъ отдѣлъ — *навигацията*, която води изчисления по плоската тригонометрия и си служи съ инструменти.

Лоцията и навигацията сж достатъчни за плаването на кжси преходи; за дългитѣ преходи — тѣ сж вече доста недействителни. Доста недействителни — първо — защото при *навигацията* се пжтува локсодромически, и второ — въ океанитѣ и въ голѣмитѣ морета често пжти не ни сж известни точно магнитнитѣ отклонения, а негде даже тѣ никакъ не сж и опредѣляни, а сврѣхъ това магнитното отклонение непрекъснато варира. Къмъ това сжществуватъ и морски течения, за които се нѣма пълна точностъ. И поради тази промѣнливостъ или неизвестностъ на магнитното отклонение и на теченията — мореплавателятъ се обръща къмъ третия отдѣлъ — *морската астрономия*, която борави съ небеснитѣ свѣтила и съ сферическата тригонометрия.

§ 2. — За да плаваме сигурно съ кораба си нужно е да можемъ лесно да решаваме двата следни въпроси:

1. — Да можемъ — да опредѣляме въ всѣки единъ моментъ мѣстото на кораба си на земното кълбо.

2. — Да знаемъ пжтътъ, който трѣбва да следваме, за да пристигнемъ въ опредѣлената ни точка.

Мѣстото на една точка на земята се опредѣля отъ географическата ѣ широчина и дължина

За да се реши първият въпрос преди всичко трѣбва да имаме: или *каталогъ на всичкитѣ главни точки на земното кълбо съ широчината и дължината имъ, или пъкъ — една графическа представа на всичкитѣ тѣзи точки, споредъ относителното имъ мѣсто.* Но тъй като единъ каталогъ съ главнитѣ точки на земното кълбо ще бѣде недостатъченъ и неудобенъ, налага ни се поне да имаме една сфера, която да представлява земята, на която да бѣждѣт нанесени всичкитѣ точки споредъ широчината и дължината имъ. По-нататкъ ще видимъ, че и единъ за земно кълбо е сжщо така недостатъчно практично.

„въ заключение, двата въпроси се свеждатъ тѣзи:

1. — Да се опредѣли въ всѣки единъ моментъ широчината и дължината на мѣстото, гдето се намира кораба.

2. — Да се знае пътятъ, по който трѣбва да пжтува кораба, за да пристигне въ друго мѣсто, чиито широчина и дължина сж известни.

Това е целта на навигацията или на науката за мореплаването.

Първата задача на навигацията се решава по два начина:

1. — Или като работимъ съ средствата на нашата земя

2. — Или като си служимъ съ позициитѣ на свѣтилата въ небесния сводъ.

Първия начинъ се нарича — *навигационенъ.*

Вториятъ начинъ — се нарича — *обсервационенъ или астрономически.*

Въ този си курсъ ще се занимаемъ само съ навигационния начинъ на плаване,

Компелира: П. А. Шишковъ

Мореходецътъ Иозуа Слокумъ, който самъ е извършилъ околосвѣтско пжтуване

Като си спомнимъ за трудноститѣ, които сж били преодолявани отъ експедициитѣ, предприемани съ платноходи около свѣта; за голѣмитѣ имъ загуби въ хора и кораби при наличността на липсата на мореходни карти и инструменти, съ които тогава не сж имали да си служатъ, не можемъ да не се удивляваме и днесъ като чуваме, че съ една най-обикновенна лодка, управлявана отъ самъ-самичкъ човѣкъ, е могла да извърши щастливо едно кръгосвѣтско пжтуване.

Разбира се, че това може да стане само при условие на една голѣма морска опитностъ и не-обикновенна физическа и морална издръжливостъ, а най-насетне и съ снисходителността на щастие, безъ което, никое велико начинание не може да успѣе.

Експедицията на Магелана, която първа обиколи свѣта, се е състояла отъ петь кораби, отъ които само единия е успѣлъ да се завърне благополучно. Останалитѣ сж били погълнати отъ морето. Не е ли е предметъ за удивление и чудене тогава, когато едно подобно пжтуване се извършва отъ единъ самъ-самичкъ човѣкъ, който е

трѣбвало да преодолява хилядитѣ непредвидени препятствия, които морето може да му донесе презъ време на едно такова пжтуване?

Тъкмо единъ такъвъ случай ще предадемъ.

Много преди Хари Пиджонъ и Аланъ Гербаулдъ, другъ единъ смѣлъ морякъ си е билъ поставилъ за задача да обиколи свѣта самъ-самичкъ съ една най-обикновенна лодка. И тръгналъ въ обиколката си — той успѣлъ напълно. Този човѣкъ е билъ Иозуа Слокумъ, морски капитанъ отъ Канада. Лодката, съ която е трѣбвало да пжтува по далечнитѣ морета и океани е била една стара рибарска лодка, дълга около дванадесетъ метра, изоставена и почти е била негодна за пжтуване. Капитана отъ Канада се е заелъ съ нея и самъ я ремонтиралъ. Всички, които сж го виждали съ какво старание той огъвалъ и ковалъ дѣскитѣ, какъ грижливо калафатилъ и засмолявалъ лодката, му се сж надсмивали. Наричали го лудъ, но той, увѣренъ въ своето дѣло, ги е оставилъ да си говорятъ какво си искатъ.

Въ своята книга: „*Съ лодка около свѣта*“, въ която той по-късно описалъ своитѣ приключения, той е написалъ като мото „*щѣ се завърне!*“

Съ тази груба на видъ лодка, Слокумъ тръгналъ отъ Бостонъ презъ априлъ въ 1895 год. Преминаването на океана той предприелъ едва на 2 юлий отъ пристанището Ярмутъ.

Въ тази своя книга той доказва, че морето не е тъй страшно, както го мислятъ хората и че то е много повече интересно и забавително за което и заслужава да бѣде предметъ за много още „фантастични“ книги, като неговата.

Слокумъ не е ималъ никакъвъ хронометръ, а само — единъ обикновенъ часовникъ. За забелѣзване е още начина, по който той е управлявалъ своята лодка, като е подържалъ начертания си курсъ, безъ самъ да стои на кормилото, когато е трѣбвало да почива. Така нему въ продължение на всѣки двадесетъ и три дена пжтуване, му се е падало едва по три часа да стои на кормилото. За този случай, по едно странно съзвпадение, въ него е останало суевѣрието или убеждението, че другъ вмѣсто него е управлявалъ лодката му, когато е почивалъ.

Тръгвайки отъ Азорскитѣ острови, той се е разболѣлъ отъ силна треска и презъ нощта му се е сторило, че видѣлъ нѣкакъвъ човѣкъ, който стоялъ на кормилото и управлявалъ лодката. Този човѣкъ, съ видъ на истински пиратъ, му казалъ успокоително: „Азъ съмъ пилотътъ на *Пинта* (единъ отъ Колумбовитѣ кораби) и дойдохъ да ти помогна, понеже си боленъ. Азъ ще управлявамъ лодката ти презъ нощта.“

Сутринта, когато се събудилъ, той съ очудване констатира, че въпрѣки неблагоприятното време, лодката му се е държала много вѣрно на курсътъ. Отъ тогава насетне той всѣкога е знаелъ, че когато е спялъ, пилотътъ отъ *Пинта* е управлявалъ лодката.

Отъ Ярмутъ, Слокумъ се е отправилъ за Гибралтара, кждето, следъ едно месечно пжтуване, благополучно пристигналъ, като се отбилъ за малко въ Азорскитѣ острови. Отъ Гибралтаръ той ималъ намѣрение да мине презъ Сръдиземно-море, но се отказалъ отъ тази си идея и се отправилъ наново презъ океана за къмъ Южна-Америка.

Въ Магелановия протокъ той пристигналъ презъ лѣтото, но, въпрѣки това, тамъ заварилъ много лошо време, което го задържало за дълго.

Въ Тихия-океанъ той е билъ заваренъ отъ силна буря, която го е принудила да се върне обратно въ Магелановия-протокъ, кждето е трѣбвало да остане цѣли два месеца — (до май 1896 г.). Отъ тамъ пресѣкалъ е южния Тихий-океанъ и се насочилъ за Австралия, спирайки се въ Сидней и Мелбурнъ, за да обиколи голѣмитѣ коралови рифове и за да стигне до островъ Търсдей.

На 24 юний 1897 год. Слокумъ пресѣкалъ Индийския-океанъ и се е отправилъ къмъ Коковитѣ острови, сжщитѣ, кждето презъ голѣмата война загина известния германски крейсеръ *Емденъ*, и благополучно е пристигналъ тамъ следъ едно двадесетъ и три дневно пжтуване. Тамъ Слокумъ останалъ около единъ месецъ, следъ което продължилъ пжтя си къмъ Порто-Маурицио, Портъ-Наталъ и спрѣлъ въ Капшадъ, кждето останалъ на почивка близо три месеца. На 26 мартъ 1898 година, той е продължилъ пжтуването си, стигналъ въ о-въ Св. Елена, миналъ малкитѣ Антили и огъ тамъ се отправилъ за отечеството си. . . . Не далече отъ Нью-Йоркъ, малко останало да загине отъ една страшна буря, която го сварила на открито и едва на 27 юний, презъ времето на Испано-Американската война, пристигналъ въ Нью-Портъ—Масачузетъ.

Това пжтешествие е протраело цѣли три години, презъ което време Слокумъ е изминалъ четиредесетъ и шестъ хиляди мили — рекордъ, който рѣдко може да бжде надминатъ.

Този смѣлъ мореплавателъ, следъ това загиналъ неизвестно кжде, презъ едно друго пжтешествие, предприето нѣколко години следъ описаното по-горе. Загиналъ — влаченъ отъ непреодолимата носталгия за дълбоката самотностъ на океана.

Изъ „l'Italia Marinara“

Четете списанието „Морска мисъл“

Благодатъта на водния спортъ

Единъ пжтъ съ единъ мой колега спорѣхме въобще за водния спортъ. Бедниятъ съвършенно отчаянъ, произнесе жестоко предсказание за този хубавъ и възпитателенъ спортъ.

— Какъ искашъ, казваше ми той, да практикуваме водния спортъ у насъ, когато дори въ мѣстата, кждето има всички удобства за неговото практикуване, той е изостаналъ много назадъ?

Разбира се, моятъ колега гледаше много песимистично на водния спортъ.

Действително, ние имаме много и отлични условия да практикуваме водния спортъ. Достатъчно е да споменемъ, че отъ две страни границитѣ на България се миятъ отъ Дунава и Черно-море, за да се убедимъ, че условия у насъ има предостатъчно. Онова, обаче, което нѣма у насъ—то е здравата организация на водния спортъ.

До сега нито единъ клубъ въ България не съществува за плуване. Има много други клубове, които застѣпватъ плуването, но то е само факултативно. При това положение, когато плуването въ нѣкой клубъ е само факултативно, а не първостепененъ спортъ, естествено е, че той ще остане назадъ. Азъ не мога да намѣря нито единъ спортъ по-естественъ, по-възпитателенъ, който укрепва тѣлото и душата по безпоренъ начинъ, като плуването. И най-важното, което е, че плуването е свързано съ най-малки разноси, когато се практикува за възпитание, а не за луксъ.

Защо ний да нѣмаме специални клубове за плуване, когато всички условия за това сж на лице?

Моята завидна мечта е да видя нѣкой день стотици клубове да усѣятъ брѣговетѣ на Черно-море и Дунава и плуването да стане единъ националенъ спортъ, какъвто е въ Германия, която нѣма по-добри брѣгове отъ насъ.

А най-лесното нѣщо въ България е да се основе дружество.

Ст. Ал. Янчулевъ

Александъръ Периклиевъ.

Етюдъ върху философията на морето

Стремежа на човѣшкия гений да надникне изъ отзадъ завесата на невидимото и неизвестното, е билъ винаги на дневенъ редъ и въпроситѣ около тайнитѣ на битието сж били настолнитѣ въпроси на всички вѣкове.

Въпрѣки че не рѣдко песимизмътъ е пущалъ дълбоки корени, никога не е стихвалъ устрема къмъ разбулване на истината.

Презъ последната половина на XIX в. голѣмия философъ Дю Боа Раймондъ въ своя капиталенъ трудъ „Върху границитѣ на човѣшкото познание“, очерта предѣла до кжде би могълъ да надникне човѣшкия гений и набелѣза седемѣтъ въпроси, които ще останатъ на вѣчни времена неразрешени отъ човѣка.

При все това нито философията, нито науката не скръстиха въ безпомощностъ ржце.

Като изходенъ пунктъ за разрешение на голѣмитѣ свѣтовни проблеми въ философията се

сочи космогонията — началото на козмичната система и въ частностъ на нашата планетна система. Началото на нашето материално битие — ето въпросътъ надъ въпроситѣ, който ще бжде и предметъ на настоящия ни етюдъ.

Съвършенно накратко макаръ, въ рамкитѣ на тази статия, ние ще се помжчимъ да го разгледаме отъ гледището на най-новата експериментална философия и наука.

Ако разгнемъ древно-грѣцката философия, ние ще видимъ, че по въпроса за първопричината на битието се сочатъ доста различни начала. Най-популяренъ е билъ, обаче, възгледа на Талеса, който е сочилъ водата, като първо начало на материалното битие.

Отъ друга страна, ако разгнемъ Битието отъ Светото Писание, ние намираме и тамъ потвърждение на тази древно-грѣцка мисълъ. Въ гл. 1-а е казано: „И рече Богъ: Да бжде твърдъ посрѣдъ

водитъ“ — това е въ първия денъ на създаването. Понеже твърдѣта — земята — се появява посрѣдъ водитѣ въ послѣдствие, явно е, че водата е съществувала вече, когато се е появила земята. И отъ тукъ — водата е началото на материалното битие на нашата планета, споредъ Битието.

Но нека сега да се обърнемъ къмъ последната дума на науката да подиримъ авторитетния отговоръ на поставения отъ насъ въпросъ!

Като изходенъ пунктъ на нашитѣ по-нататъшни съждения, ще вземемъ откритието на нѣмския физикъ Робертъ Майеръ, който още въ срѣдата на XIX в. формулира откритието си върху принципа за запазване на енергията. „Нищо въ вселената не се губи — твърдѣше той — всичко се само трансформира“. Количественно енергията е непроменима въ вѣчността на вѣковетѣ, тя е безконечната субстанция, която нѣма начало, защото нѣма и край.

Въ 1901 год. нѣмския физикъ Кауфманъ, а, по кжсно и Круксъ, дойдоха да допълнятъ това твърдение и да го дообяснятъ. Енергията е вѣчна, защото тя е въ функционална зависимостъ отъ материята. И, действително, понятието ЕНЕРГИЯ е възможно само при наличността на материална субстанция, която да стане изразителъ на енергията. Но Кауфманъ направи едно друго голѣмо откритие. Докато до преди него се смѣташе, че материята и енергията сж две противоположни и различни по същество субстанции, той доказа превратимостта на материята въ енергия и обратно. Той доказа опитно, че масата на електрона (най-малката материална субстанция) може да бжде количественно увеличена при увеличение на неговата скоростъ сир. че енергията може съ сигурностъ да се превърне въ материя. Около същото време се доказа, че свѣтлиннитѣ лъчи оказватъ налягане — тежатъ т. е., че лъчитѣ притежаватъ свойства, присъщи само на материята. Въ послѣдствие презъ 1905г. Айнщайнъ доразви тази теория и я напълно дообясни. Съ една дума — материята е кондензирана енергия, която, въ своя количественъ синтезъ, е придобила качествени свойства, които ние наричаме химически.

Ако допуснахме и опититѣ, които доказаха превръщането на енергията въ материя, можемъ отъ тукъ да направимъ следния изводъ: щомъ материалната субстанция не е оригинална — прототипна, а е производна отъ енергията, тогава и химическитѣ елементи не следва да сж прототипни, а — производни. Като такива — превръщането имъ единъ въ другъ не само, че би трѣбвало да се допуска, но следва, като необходимъ изводъ, отъ казаното по-горе. И, действително, доказа се отъ науката, че 92-та различни химически елементи иматъ за свой праотецъ водородния атомъ. Въ потвърждение на това твърдение е между другото и обстоятелството, че 92-та химически елементи иматъ точни кратни тегла на атомното тегло на водорода.

На въпроса, обаче, какъ е станала тази вариация въ 92-та елементи само отъ водородния атомъ, модерната наука дава единъ задоволителенъ отговоръ, като ни сочи радиоактивността и възможността да се създадатъ нови производни по пжтя на радио-еманацията. При дадена обстановка и условия, водородния атомъ е придобилъ специфиченъ капацитетъ и е развилъ свойства, аналогични на радиоактивността, като се е трансформиралъ по пжтя на творческата еволюция въ 92-химически елементи.

Цельта на цѣлата философска разходка до тука ни бѣше да се доберемъ до извода, че праотеца на всички химически елементи е билъ водорода (H) и че въобще химическитѣ елементи не сж нищо друго освенъ количествена вариация на водородния атомъ.

Щомъ е така, ние сме близо до разрешаването на поставения отъ насъ въпросъ.

Ако вземемъ сложната верига отъ химически съединения, въ които водорода влиза, като съставна частъ, ние ще видимъ, че най-простото химическо водородно съединение е водата, съ формулата H₂O.

Отъ друга страна, споредъ теоремата на Кантъ-Лапласа за сътворението на свѣта, небулозитѣ, отъ които тѣ създаватъ свѣтоветѣ, се състоятъ отъ извънредно лека материя, намираща се въ газообразно състояние. Знаино е, че първото условие, необходимо за да имаме горение, е наличността на кислородъ (O). Отъ тукъ, естествено е да допустнемъ, че втория елементъ по редъ, създаденъ следъ водорода (H) е кислорода (O), които елементи, оставени свободни — развиватъ взаименъ афинитетъ и съчетани ни даватъ първото химическо съединение H₂O — вода.

Водейки този логически пжтъ на разсуждение, базиранъ на най-новитѣ научни открития, ние дойдохме да утвърдиме — какво първото химическо съединение, отъ което води началото и нашето земно битие е — водата.

Отъ безднитѣ на океана — твърдятъ биолозитѣ — се е зародилъ първия животъ. Древната индийска митология, като символъ на живота, сочи водата — морето.

Морето е естественниятъ стремежъ на всѣка жива тваръ и е пжтъ на всѣка еволюция. Къмъ водата, къмъ безднитѣ на океана е нашия естественъ стремежъ, защото праотеца на всичко видимо е — морето, защото то е нашата — Alma mater.

Отъ друга страна величието на всѣка материална култура е морето; съ своя ширенъ хоризонтъ — то е било винаги залогъ за просперитетъ и напредъкъ. То е беззаветна мечта на всѣки народъ.

Древната гръцка култура разрастна и стана фаръ на вѣковетѣ само чрезъ този лостъ на прогреса. Картагенъ стана мощенъ властелинъ въ древността, защото владѣеше моретата. Генуа, Пиза, Венеция се издигнаха пакъ, благодарение на господството имъ надъ морето. Испания стана на времето си господарка на Стария и Новия-свѣтъ пакъ чрезъ морето. Днесъ мрачния Албионъ е властелинъ само, благодарение на морската мощъ на Англия.

Залогъ за всѣко преуспѣване е вложенъ въ морето и въ неговото овладяване.

Дружественъ животъ

Презъ месецъ априлъ 1931 г. приети сж за редовни членове на дружеството: Г-жи Анка Хр. Кирова, Стефанка Ф. Близнакова, г-ца Юрданка Николова, г-да Илия х. Филчевъ, Иосифъ Станчевъ, Ив. П. Димитровъ, Ив. Тодоровъ, Дечо Жечевъ х. Деневъ, Кандо Н. Кандовъ, Михаилъ Василевъ, Георги Станевъ, Ради Иванъ Чаталовъ, Георги С. Гудевъ, Иванъ Ст. Петковъ, Кирилъ В. Панайотовъ, Георги Станевъ Кара-капитана, Димитъръ Хр. Мед-

никаровъ, Георги К. Станковичъ, Цвѣтко Ф. Димитровъ, Николай Долапчиевъ, Драгомиръ Ст. Балкански, Маринъ Георгиевъ, Петъръ Яневъ, Лука Ст. Кулековъ, Недѣлчо М. Сиркеджиевъ, Александъръ Периклиевъ, Иванъ Тоневъ, Христо Г. Сивриевъ, Ангелъ Къневъ, Страшимиръ Ив. Балтаджиевъ, Злати Антоновъ, Кирилъ Стефановъ, Георги Драгановъ, Ив. П. Недановъ, Благой Кировъ, Веняминъ Дубавицки, Мони С. Тобахъ, Ив. Ивановъ, Панайотъ Маймаровъ, Върбанъ Червенски, Д-ръ Д. Цоневъ, Христо Илиевъ Славовъ, Стефанъ В. Запончковский, Стоянъ В. Андрѣевъ, Маркъ Френкелъ Анатолиевъ, Михаилъ Василевъ и Георги П. Драгановъ. Умоляватъ се всички да се явятъ въ канцеларията на Д-вото за да внесатъ членския си вносъ.

Морско Спортно Д-во
„КОРАБЪ“

Спортенъ отдѣлъ

№ 3

18 май 1931 год.
ВАРНА

ОКРЖЖНО.

До всички членове на
Морското Спортно Дружество
„КОРАБЪ“

П. Г.

Спортния съветъ въ заседанието си отъ 16 того реши:

Начиная отъ 5 юний т. г. да открие спортния сезонъ, за която целъ се умоляватъ всички членове на дружеството, желаючи да спортуватъ, да се явятъ въ канцеларията на дружеството, находяща се на ул. „Шипка“ № 21, за да дадатъ известни сведения — кой отдѣлъ отъ спорта желаятъ да застъпятъ — и да имъ се съобщи реда, по който ще се ръководятъ.

Завед. спорта: (п) Д. Динковъ

Къмъ нашитѣ абонати и читатели!

Предъ васъ е вече последния брой отъ първата годишнина на „Морска Мисъл“. Считаме за приятенъ дългъ да ви благодаримъ за ценното съдействие — материално и морално — което ни дадохте презъ изтеклата година. Насърдени отъ приема ви, редакцията съ още по-голямъ жаръ ще заработи за усъвършенствуването и напредъка на списанието, като ще се стреми да задоволи и най-взискателния читателъ.

Благодаримъ и на всички сътрудници, които ни подкрепиха и подпомогнаха въ хубавото дѣло.

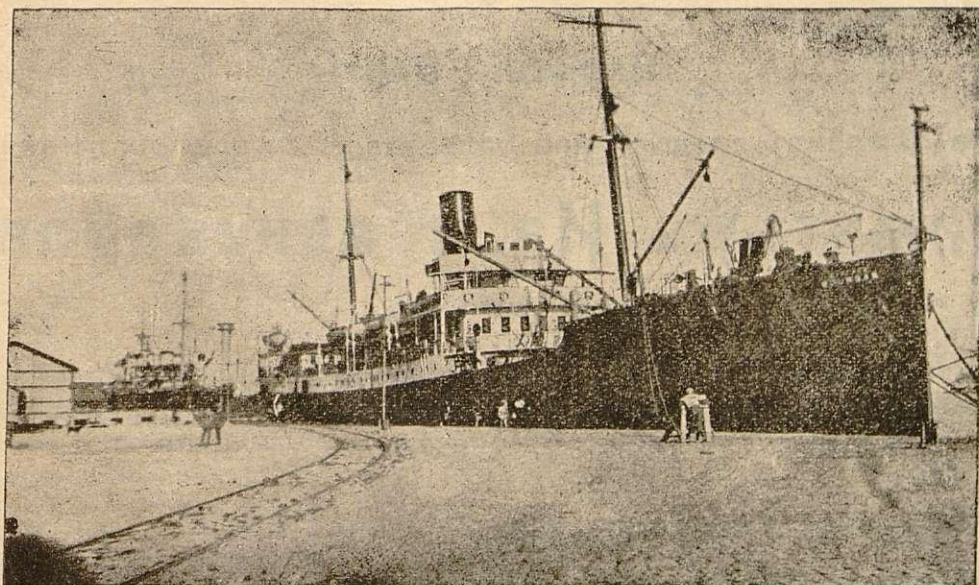
Останаха неналечатани много статии, които сж запазени и които на реда си ще бжджтъ помѣстени презъ II-та годишнина, която ще започне отъ м. юлий т. г.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА

Строежа на кораби въ Италия

Въ Италия сжествува законъ по силата на който никакъвъ корабъ, подъ италиански флагъ не може да плава, ако е по-старъ отъ 20 год.

Всички кораби — военни или търговски, щомъ навършатъ 20 г. отъ постройката си ще се бракуватъ или продаватъ задъ граница. По този начинъ Италия е напълно осигурена на море. Корабостроителнитѣ винаги иматъ работа и никога нѣма безработица у тѣхъ.

ss „Бургазъ“ — най-големия български параходъ

Морска хроника

Радиото въ съветските води

Съобщаватъ отъ Петроградъ, че съветскитѣ власти сж забранили на чуждестраннитѣ кораби да използватъ радиото си безъ предварително разрешение.

Само въ 2 случая е разрешено на чуждестраннитѣ кораби да се ползватъ отъ радиото въ съветскитѣ води: когато се намиратъ въ опасност и трѣбва да подаватъ сигнала S O. S. и когато трѣбва да отговорятъ на сжщия сигналъ, приетъ отъ други кораби.

Новъ германски воененъ корабъ.

На 19 май т. г. е спуснатъ въ морето ново-построениятъ въ Килъ голѣмъ кръстосвачъ „А“. По този поводъ сж станали голѣми тържества въ присѣтствието на председателя на републиката маршалъ Хинденбургъ. Присѣтствували сж около 56000 души.

Вмѣсто морско разоръжение, за което се из-хабиха толкова мастило и хартия, виждаме засил-ване на морските въоръжения.

Водни състезания въ Берлинъ.

Тѣзи дни сж станали въ Грюноу състезания съ малки моторни лодки. Лодкитѣ сж само за 1

човѣкъ, плоскодѣлни, съ накладенъ моторъ. Спор-тистътъ стои правъ и управлява кормилото посред-ствомъ две върви, като за всѣка евентуалностъ носи опасанъ спасителенъ поясъ. Новитѣ спортни лодки развиватъ много голѣма бързина и сж но-вовъведение въ водния спортъ.

Новъ турски миноносецъ.

Миналата седмица въ Генуа е спуснатъ на вода новъ миноносецъ за турската флота. Този е първия воененъ корабъ, който Турция строи следъ войната.

Направени сж други поръчки за възобнова-ване на турския флотъ. Всички поръчки сж напра-вени само въ италиански корабостроилни.

Землетресение въ океана.

Съобщаватъ отъ Лондонъ, че едновременно съ голѣмото землетресение, което стана миналата седмица въ Португалия, сеизмографътъ на британ-ската обсерватория е записалъ катастрофално земле-тресение на 300 мили отъ носъ Св. Винкентий, ко-его означава, че землетресението е станало въ дѣ-ното на Атлантическия океанъ.

Колебанието на почвата е било тѣй голѣмо, че сеизмографътъ се е повредилъ, както въ време на землетресението въ Месина въ 1908 година.

Печатница „Взаимност“, Драгоманъ 26 — Варна

Скрѣбна вестъ

На 20 априлъ следъ тежко боледуване, се пресели въ вѣчността

Димитъръ Ив. Медникаровъ

25 годишенъ

Покойниятъ бѣ единъ отъ най-старитѣ и ревностни членове, който съ примѣрна усърдностъ работи за преуспѣването на тежкитѣ задачи на дружеството, като заслужено бѣ спечелилъ уважението и обичта на членоветѣ.

Погребението се извърши на 21 априлъ т. г.

Вѣчна му память!

Отъ управителния съветъ

Съобщава се на всички членки и членове, че дружеството устройва две екскурзии на 10 юлий 1931 год. до Кюстенджа и на 1 август с. г. до Цариградъ. Приематъ се и гости.

Пжтуването ще бжде при много износни условия.

Съдържание:

1. Стихотворение — кап. Шопа	7. Мореходъ Йозуа Слокумъ, който самъ е извършил околосвѣтско пътуване
2. История на морския спортъ — прев. Д. Динковъ	8. Благодаръта на водния спортъ — Ст. Ал. Янчулевъ
3. Забравената поща, разказъ — П. А. Шишковъ	9. Етюдъ върху философия на морето Алексан. Периклиевъ
4. Д-ръ Йордановъ (Водолѣчение)	10. Дружественъ животоъ и разни
5. Морето, отъ П. Мантегацца — пр. В. Каракостовъ	11. Морска хроника
6. Навигация — П. А. Шишковъ	

Българско Търговско Параходно Дружество Варна

Използвайте дружественитѣ параходи за да получите възможността да се полюбувате на морето!

Съ параходите на Българското Търговско Параходно Дружество можете да направите пътувания, които да Ви оставятъ мили неизличими спомени. Вие ще опознаете нашето крайбрежие и ще вкусите отъ прелеститѣ на близкия изтокъ, чароветѣ на когото привличатъ хиляди и хиляди туристи отъ всички краища на свѣта.

Дружеството подържа три редовни линии:

- а) КРАЙБРѢЖНА: Варна, Бѣла, Месемврия, Анхиало, Созополъ, Бургазъ: Созополъ, Бѣла, Варна — два пъти седмично.
Отъ 15 Юний до 15 Септемврий, директни съобщения Бургазъ — Варна и обратно, специално за курорта.
- б) ПИРЕЙСКА: Варна, Бургазъ, Цариградъ, Пирея, Хиосъ, Метелинъ, Цариградъ, Бургазъ, Варна, два пъти въ месеца.
- в) АЛЕКСАНДРИЙСКА: Варна, Бургазъ, Цариградъ, Родосъ, Палестина, Александрия, Портъ-Сайдъ, О-въ Кипръ, Пирея, Цариградъ, Бургазъ, Варна, два пъти въ месеца.
- При групови пътувания, дружеството прави намаления на тарифитѣ си отъ 30 до 50 на сто (но не и върху храната)
- Особенъ интересъ представлява пътуванието до Александрия, което се извършва съ луксознитѣ и бързоходни параходи „Бургазъ“ и „Царь-Фердинандъ“.

ОБИКНОВЕНИ ЦЕНИ БЕЗЪ ХРАНА:

За Александрийския рейсъ:

Отиване и връщане	I класа лв. .	8000
	II класа лв. .	6000
	III класа лв. .	4000

За Пирейския рейсъ:

Отиване и връщане	I класа . лв.	5000
	II класа . лв.	4600
	III класа . лв.	2000

ЗАБЕЛЕЖКА. За изобилна храна при задгранично пътувание, само за I и II класа, по лева 195 на день, закуска, обѣдъ и вечеря.

За крайбрежния рейсъ:

Варна—Ахтополъ—Варна	I класа лв.	680
	II класа лв.	540
	III класа лв.	360

Варна—Бургазъ и обратно	I класа лв.	400
	II класа лв.	300
	III класа лв.	200

Храна по лв. 150 на день за I и II класа, за българско крайбрежие

ЗАБЕЛЕЖКА. Сврѣхъ горнитѣ такси за пътничкитѣ билети се събиратъ допълнително кейово право въ Варна и Бургазъ по лева 15, а въ малкитѣ крайбрежни пристанища по лева 5 на лице. Най-подробни сведения, относно всичко, което интересува пътуващитѣ, се получаватъ отъ агентитѣ на Дружеството въ Варна и Бургазъ и крайбрежнитѣ, а сѣщо и отъ Дирекцията.

Българи, пътувайте по море!